

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Petra Sedláka v právní věci žalobce: **V havarijní zóně jaderné elektrárny Temelín, spolek**, se sídlem Neznašov 122, Všemyslice, zast. Mgr. Radkou Dohnalovou Korbelovou, advokátkou se sídlem Převrátická 330, Tábor, proti žalovanému: **ČEZ, a. s.**, se sídlem Duhová 2/1444, Praha 4, zast. Mgr. Radkem Pokorným, advokátem se sídlem Karoliny Světlé 301/8, Praha 1, proti rozhodnutí představenstva žalovaného ze dne 23. 5. 2011, č. j. 24218203/90100300000/2011, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 4. 2015, č. j. 7 A 251/2011 – 125, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 1. 4. 2015, č. j. 7 A 251/2011 – 125, zrušil rozhodnutí představenstva žalovaného ze dne 23. 5. 2011, č. j. 24218203/90100300000/2011 a jeho rozhodnutí ze dne 7. 9. 2006, č. j. 3559021/2006 a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti uvedených rozhodnutí, neboť v nich bylo uvedeno toliko, že žalobcem požadované informace nebyly poskytnuty proto, že představují obchodní tajemství; tento závěr však nebyl nikterak odůvodněn, a není proto zřejmé, o jaké skutečnosti žalovaný tento svůj závěr opřel a na základě jakých závěrů k němu dospěl. Městský soud proto v dalším řízení nařídil žalovanému znovu rozhodnout o žádosti žalobce (a to po sdělení stanoviska dotčené osoby). Pokud žalovaný dovodí důvody pro odmítnutí požadované informace z důvodu ochrany obchodního tajemství, je povinen řádně specifikovat skutečnosti, ze kterých lze tento závěr dovodit.

Rozsudek městského soudu napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, ve které současně požádal, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Stěžovatel tvrdí, že výkonem napadeného rozsudku městského soudu mu hrozí nenahraditelná újma,

spočívající zejména v tom, že na něj bude třetími subjekty nahlíženo jako na správní orgán, povinný poskytovat informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákona“), tzn., že bude nucen poskytovat informace, které sice nelze označit jako obchodní tajemství, ale jejich poskytnutí by mohlo na trhu přinést výhodu konkurenčním soutěžitelům. Podle stěžovatele se jedná o informace, které nejsou veřejnosti ani konkurenčním soutěžitelům běžně dostupné a přitom mohou být důležitou obchodní informací (např. důvody různých investic, výpisy informací indikující s kým stěžovatel vede obchodní jednání, manažerské procesy a jiné interní postupy). Využití takových informací konkurenty stěžovatele by mohlo vést k výraznému posílení jejich tržního postavení na úkor stěžovatele. Z uvedeného stěžovatel dovozuje, že hrozba nenapravitelné a nezvratné újmy pro jeho podnikání na základě zveřejnění těchto důvěrných informací je naprosto zřejmá. Výkonem napadeného rozsudku městského soudu by byl podle stěžovatele poškozen nejen on, ale i celá řada jeho smluvních partnerů a jejich obchodní tajemství. Stěžovatel poukazuje na to, že smlouvy, které uzavírá se smluvními partnery, obsahují standardní doložky ochrany důvěrných informací. Pokud by smluvní partner nesouhlasil s poskytnutím informací, které by byl stěžovatel povinen poskytnout podle informačního zákona, hrozila by stěžovateli i nenahraditelná újma v podobě nároků třetích osob (nároky na náhradu škody, smluvní pokuty) v řádu milionů či miliard Kč. Důsledkem by pak mohla být i ztráta důvěryhodnosti u smluvních partnerů a tím i ztráta konkurenceschopnosti stěžovatele. Stěžovatel je dále přesvědčen, že jemu hrozící újma je nepoměrně vyšší než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, kromě toho zde nevznikne ani rozpor s veřejným zájmem.

Žalobce se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

Podle § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) platí, že *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

Nejvyšší správní soud již v minulosti judikoval (například v usnesení ze dne 24. 2. 2010, č. j. 6 As 6/2010 – 61), že institut odkladného účinku je primárně spjat se žalobou, jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznávaný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. To však nic nemění na tom, že v řízení o kasační stížnosti nelze - již s ohledem na zásadu rovnosti účastníků - upírat právo navrhnout přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti ani žalovanému, brání-li se proti rozsudku soudu, kterým mu byla uložena nějaká povinnost (zde vydat řádné rozhodnutí o žádosti žalobce).

pokračování

Dále je též třeba upozornit na mimořádnou povahu institutu odkladného účinku. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tento postup proto musí být vyhrazen pro ojedinělé a výjimečné případy.

Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku reflektuje jednak hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán) s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán). K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, je-li zřejmé, že újma stěžovatele, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku, by byla nepoměrně větší případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno.

Důvody možného vzniku *nepoměrně větší újmy* stěžovatele oproti jiným osobám jsou přitom vždy subjektivní, závislé zásadně na osobě a situaci stěžovatele. Z právě uvedeného plyne, že stěžovatel nese také břemeno tvrzení; očekává se tak od něj uvedení konkrétních a relevantních tvrzení a podrobné rozvedení, v čem konkrétně tuto možnou újmu spatřuje a jakou intenzitu případná újma má (srov. například usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 2. 2013, č. j. 45 A 4/2013 – 29, publikované pod č. 2852/2013 Sb. NSS). Toto břemeno, jak vyplývá z žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, stěžovatel unesl, neboť důvody vzniku újmy v kasační stížnosti zdejšímu soudu srozumitelně předestřel.

Co se týče konkrétních důvodů, o které stěžovatel svou žádost opírá, nelze přehlednout, že jeho argumentace stran vzniku jeho *nepoměrně větší újmy* oproti jiným osobám se nese v obecné rovině a příliš se netýká nyní projednávaného případu. Stěžovatel se obává především toho, že neurčité množství třetích osob se na něj bude moci obracet se žádostmi o informace v režimu informačního zákona a tím jej postaví do situace, kdy bude muset tyto informace poskytovat, respektive tyto žádosti způsobem předpokládaným informačním zákonem vyřizovat. Popsaná situace však pro stěžovatele nemůže být situací novou a neznámou, neboť Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 6. 10. 2009, č. j. 2 Ans 4/2009 – 93, publikovaném pod č. 1972/2010 Sb. NSS, konstatoval, že „ČEZ, a. s., je ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, veřejnou institucí povinnou poskytovat informace vztahující se k její působnosti.“ Minimálně ode dne právní moci tohoto rozsudku tedy musel být stěžovatel srozuměn s tím, že jej veřejnost může považovat za subjekt povinný k poskytování informací podle informačního zákona. Nyní přezkoumávaný rozsudek městského soudu se přitom nikterak neodklonil od stávající judikatury Nejvyššího správního soudu k tomuto tématu, ve spojení s osobou stěžovatele. Z těchto stěžovatelem předestřených důvodů tedy nelze bez dalšího dovozovat vznik *nepoměrně větší újmy*, neboť ani samotné přiznání odkladného účinku této jediné kasační stížnosti by nemohlo v žádném případě zabránit veřejnosti obracet se na něj (v režimu informačního zákona) s žádostmi o informace i nadále, protože závěry plynoucí ze shora citovaného rozsudku by tím nebyly nikterak dotčeny.

Nejvyšší správní soud nicméně dospěl k závěru, že v nyní projednávané věci jsou zákonné podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti naplněny. Ačkoliv stěžovatel není podle závazného právního názoru městského soudu přímo povinen žalobci poskytnout vymezené informace, je zavázán vést řízení podle informačního zákona a vydat přezkoumatelné rozhodnutí o žádosti žalobce o poskytnutí informace. Stěžovatel však v kasační stížnosti zásadním způsobem zpochybňuje samotný základ celého případu, a sice to, zda jej lze vůbec považovat za veřejnou instituci, povinnou poskytovat informace v režimu informačního zákona. Tato právní otázka bude předmětem meritorního přezkumu, jehož výsledek nelze nyní předjímat. Stěžovatel však v kasační stížnosti navrhuje užití institutů, které by měly vést k překonání shora citovaného judikátu Nejvyššího správního soudu; navrhuje předložení věci k posouzení a rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu a navrhuje též položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie.

Nejvyšší správní soud tak dospívá k závěru, že stěžovateli by povinností vést řízení v režimu informačního zákona (ačkoliv zcela odmítá, že by na něj tento zákon, jako na osobu povinnou, dopadal, a upozorňuje na rizika s tím pro něj, jako podnikatelský subjekt, spojená) mohla vzniknout nepoměrně větší újma, než která by vznikla žalobci v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ta by spočívala pouze v pozdějším vyřízení jeho žádosti o poskytnutí informace. K vyřízení žádosti by došlo po nabytí právní moci případného rozsudku Nejvyššího správního soudu o tom, že se kasační stížnost žalovaného zamítá; taková újma žalobce se Nejvyššímu správnímu soudu jeví jako méně závažná. Naopak v případě, že bude kasační stížnosti vyhověno a bude konstatováno, že stěžovatel není osobou povinnou poskytovat informace podle informačního zákona, stalo by se jím vydané rozhodnutí (podle závazného pokynu městského soudu) nicotným, neboť by bylo vydáno zcela mimo kompetenci stěžovatele. Tyto možné procesní důsledky se jeví Nejvyššímu správnímu soudu jako zbytečné a nevhodné, proto jim předchází přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud doplňuje, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nevznikne újma třetím osobám (odlišným od žalobce). Přiznání odkladného účinku nebude ani v rozporu s veřejným zájmem, jehož dotčení nikdo netvrdil a není ani Nejvyššímu správnímu soudu jakkoli zřejmé.

Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení. Tímto rozhodnutím Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2015

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu

pokračování

2 As 155/2015 - 69